

ХӨДӨЛМӨР ЭРХЛЭЛТИЙН ҮНДЭСНИЙ ЗӨВЛӨЛИЙН ТОГТООЛ

2020 оны 05 дугаар
сарын 20 -ны өдөр

№ 02

Улаанбаатар хот
Утас: 262629

Хөдөлмөрийн зах зээлийг дэмжих туршилтын хөтөлбөрийг шинэчлэн батлах тухай

Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.7, 28 дугаар зүйлийн 28.8.2, Монгол Улсын Их Хурлын 2017 оны 5 дугаар сарын 31-ний өдрийн “Санхүүжилтийн ерөнхий хөтөлбөрийг соёрхон батлах тухай хууль”, Монгол Улсын Засгийн газар, Олон Улсын Хөгжлийн Ассоциаци хооронд 2017 оны 7 дугаар сарын 5-ны өдөр байгуулсан “Санхүүжилтийн хэлэлцээр”, Дэлхийн банкны зөвшөөрлийг тус тус үндэслэн Хөдөлмөр эрхлэлтийн үндэсний зөвлөлөөс ТОГТООХ нь:

- “Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих төсөл”-ийн хүрээнд хэрэгжүүлэх “Хөдөлмөрийн зах зээлийн дэмжих туршилтын хөтөлбөр”-ийг хавсралтаар баталсугай.
- “Хөдөлмөрийн зах зээлийн дэмжих туршилтын хөтөлбөр”-ийн хэрэгжилтийг зохион байгуулж, хяналт тавьж ажиллахыг Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний ерөнхий газар /Т.Бадрахбаяр/-т, мэргэжлийн удирдлага, зохицуулалтаар хангаж ажиллахыг Хөдөлмөр эрхлэлтийн бодлогын хэрэгжилтийг зохицуулах газар /Ц.Амартөгс/, “Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих төсөл” /Д.Мөнхтогтох/-д, хэрэгжилтийг хангаж, тайлagnаж ажиллахыг Хөдөлмөр эрхлэлтийн аймаг, нийслэл, дүүргийн зөвлөл, Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний газар, хэлтсийн дарга наарт тус тус даалгасугай.
- Тус тогтоол батлагдсантай холбогдуулан Хөдөлмөр эрхлэлтийн үндэсний зөвлөлийн 2018 оны 6 дугаар сарын 27-ны өдрийн “Хөдөлмөрийн зах зээлийг дэмжих туршилтын хөтөлбөр батлах тухай” 02 дугаар тогтоол, мөн 2019 оны 04 дүгээр тогтоолыг тус тус хүчингүй болсонд тооцсугай.

Үндэсний зөвлөлийн нарийн бичгийн
дарга *D.Хадхүү* Д.ХАДХҮҮ

ХӨДӨЛМӨРИЙН ЗАХ ЗЭЭЛИЙГ ДЭМЖИХ ТУРШИЛТЫН ХӨТӨЛБӨР

Нэг. Зорилго

Хүн амын тогтвортой хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн бичил бизнесийн хөгжлийг дэмжих арга хэмжээ болон орон нутгийн хөдөлмөрийн зах зээлд тулгамдаж буй асуудлуудыг шийдвэрлэх орон нутгийн санаачилгын төслүүдийг туршин хэрэгжүүлэхэд энэхүү Хөдөлмөрийн зах зээлийг дэмжих туршилтын хөтөлбөр /цаашид хөтөлбөр гэх/-ийн зорилго оршино.

Хоёр. Зорилтот бүлэг

Энэхүү хөтөлбөрт ажилгүй иргэн, ажил олоход хүндрэлтэй иргэн¹, ажилгүйдэлд өртөж болзошгүй иргэн², бичил бизнес эрхлэгч иргэн хамрагдана.

Гурав. Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

Хөтөлбөрийг 2018-2021 онд Олон улсын хөгжлийн ассоциацийн санхүүжилттэйгээр Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаар дамжуулан дараах 2 чиглэлээр хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

- 2.1. Бичил бизнес эрхлэгчдийг дэмжих арга хэмжээ.
- 2.2. Зорилтот бүлгийн иргэдийн тогтвортой хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих орон нутгийн санаачилгын төсөл.

Дөрөв. Баримтлах зарчим

Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхдээ дор дурдсан зарчмыг баримтална. Үүнд:

- 4.1. Хөдөлмөрийн зах зээл дээрх мэргэжил, ур чадварын эрэлт, ажил олгогчийн шаардлага болон зорилтот бүлгийн иргэдийн тогтвортой хөдөлмөр эрхлэх хэрэгцээг уялдуулах;
- 4.2. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлж, хянаж, үнэлэхдээ үр дүнд суурилсан зарчмыг баримтлах;
- 4.3. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд оролцогч талуудын хамтын ажиллагааны хүрээ, талуудын эрх, үүрэг тодорхой байх;
- 4.4. Иргэдийг үл ялгavarлах, тэгш боломжоор хангах;

¹ Сургууль завсардсан, хөдөлмөрийн насанд хүрсэн хүүхэд, хөдөлмөрийн насанд хүрээд асрамжийн газраас гарсан иргэн, хорих ангиас суллагдсан иргэн, б сараас дээш хугацаагаар ажил олж чадахгүй байгаа иргэн.

² Хөдөлмөрийн гэрээ цуцлах мэдэгдэл авсан, эрүүл мэндийн шалтгаанаар ажлаа өөрчлөх шаардлагатай болсон, эрхэлж байсан хувийн аж ахуй нь эрсдэлд орсны улмаас сэргэх боломжгүй болсон тухайгаа аймаг, нийслэл, дүүргийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллага, хөдөлмөрийн биржид мэдэгдэж, бүртгүүлсэн иргэн.

- 4.5. Хэрэгжүүлэх арга хэмжээний нийгэм, байгаль орчинд учруулж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг тодорхойлох, хязгаарлах, бууруулах;
- 4.6. Авиалгалаас урьдчилан сэргийлж, ангид ажиллах³;
- 4.7. Ил тод, нээлттэй байдлыг хангах.

Тав. Бичил бизнес эрхлэгчдийг дэмжих арга хэмжээ

Бичил бизнес эрхлэгчдийг дэмжих арга хэмжээ нь бичил бизнес эрхлэгчдийн аж ахуй эрхлэх чадавхыг хөгжүүлэх, ажлын байр шинээр бий болгох, цаашид тогтвортой хадгалахыг дэмжих зорилготой.

Бичил бизнес эрхлэгчдийг дэмжих арга хэмжээ нь дараах бүрэлдэхүүн хэсгүүдтэй байна. Үүнд:

- 1) жижиг зээл хүсэгчдэд зориулсан зээлийн өмнөх сургалт,
- 2) жижиг зээл⁴,
- 3) зээлийн дараах санхүүгийн бус дэмжлэг.

5.1. Зээлийн өмнөх сургалт

5.1.1. Зээлийн өмнөх сургалт нь зээл хүсэгчдийн бизнесийн санааг хөгжүүлэх, аж ахуй эрхлэх төсөл, төлөвлөгөө боловсруулах, зээлд хамрагдахад шаардлагатай баримт бичгүүдийг бурдуулэх, зээлийн төслийг сонгон шалгаруулах аргачлал, зээлийн хүүгийн хөнгөлөлт зэргийг тайлбарлан таниулахад чиглэсэн 2 өдрийн сургалт байна.

5.1.2. Аймаг, дүүргийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллага сургалтыг үлгэрчилсэн хөтөлбөр, батлагдсан зардлын жишгийг⁵ баримтлан зохион байгуулна.

5.2. Бичил бизнес эрхлэгчид олгох жижиг зээл

5.2.1. Бичил бизнес эрхлэгчид олгох жижиг зээлийн хэмжээ 5-10 сая төгрөг байна. Жижиг зээлийг иргэнд олгох чиглэл баримтлах хэдий ч нөхөрлөл, хоршоо, бичил аж ахуйн нэгжид олгож болно. Жижиг зээл авсан иргэдийн 50-иас доошгүй хувь нь эмэгтэйчүүд байна.

5.2.2. Жижиг зээлийг 24 сарын хугацаатай олгоно. Жижиг зээл авсан иргэн, нөхөрлөл хоршоо, аж ахуйн нэгжийг зээлийн үндсэн төлбөрөөс зээлийн хугацааны эхний 2 сард чөлөөлнө.

5.2.3. Жижиг зээлийг дамжуулан зээлдүүлэх банк болон жижиг зээлийн төслийг шалгаруулахад тавигдах шаардлага, шалгуур үзүүлэлт, сонгон шалгаруулах аргачлал, жижиг зээлийн хөрөнгийг аймаг, дүүрэгт хуваарилах аргачлал, жижиг зээлийг дамжуулан зээлдүүлэх банктай байгуулах гэрээний загвар

³ Олон улсын Сэргээн босголт, хөгжлийн банк, Олон улсын Хөгжлийн ассоциацийн зээл, буцалтгүй тусламжийн санхүүжилттэй төслүүдэд баримтлах "Залилан, авлигаас урьдчилан сэргийлж, таслан зогсоох удирдамж" нь энэхүү хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд оролцогч бүх талуудад хамаатай болно.

⁴ Энэхүү хөтөлбөрийн хүрээнд олгох зээлийг Засгийн газрын 2016 оны 276 дугаар тогтоолоор баталсан "Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас жижиг зээл олгох, түүнд батлан даалт гаргах, хүүг нөхөн төлөх, санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх журам"-ын дагуу олгоно.

⁵ Зээлийн өмнөх сургалтын үлгэрчилсэн хөтөлбөр, зардлын жишгийг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын тушаалаар батална.

зэргийг Засгийн газрын холбогдох журамд⁶ нийцүүлэн Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын тушаалаар батална. Энэхүү хөтөлбөрийн хүрээнд олгох жижиг зээлийг дамжуулан зээлдүүлэх банкийг сонгон шалгаруулах үйл ажиллагааг Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангийн эх үүсвэрээр санхүүжигдэх жижиг зээлийг дамжуулан гүйцэтгэх банкийг сонгон шалгаруулахаас тусад нь зохион байгуулна. Түүнчлэн, энэхүү хөтөлбөрийн хүрээнд олгох жижиг зээлийг дамжуулан зээлдүүлэх банкны зүгээс сонгон шалгаруулалтад оролцоход санал болгох жижиг зээлийн хүүгийн түвшинг тооцоолох аргачлалыг тусад нь боловсруулна.

5.2.4. Аймаг, дүүргийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллага жижиг зээлийн төслийг урьдчилан шалгаруулах ажлын хэсгийг холбогдох хууль тогтоомжид нийцүүлэн байгуулж, бүрэлдэхүүнд жижиг зээлийг дамжуулан зээлдүүлэх банкны тухайн орон нутаг дахь салбарын төлөөллийг оролцуулна. Жижиг зээлийн төслийг хүлээн авах, урьдчилан шалгаруулах, банкинд тодорхойлолт гаргаж, холбогдох баримт бичгийн хамт хүргүүлэх ажлыг ил тод, нээлттэй зохион байгуулна.

5.2.5. Байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд үзүүлж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг хязгаарлах, бууруулах чиглэлээр боловсруулсан төслийн үнэлгээний арга хэрэгсэл, зааварчилгааг жижиг зээлийн төслийг шалгаруулах, хэрэгжүүлэх үйл явцад мөрдөж ажиллана.

5.3. Зээлийн дараах санхүүгийн бус дэмжлэг

5.3.1. Зээлийн дараах санхүүгийн бус дэмжлэгийг энэхүү хөтөлбөрийн хүрээнд жижиг зээл авсан иргэн бүрт үзүүлэх ба энэ нь 1) бизнес хөгжлийн сургалт (аж ахуй хөгжүүлэлт, санхүүгийн бүртгэл, маркетинг, борлуулалтын чиглэлээр) болон 2) бизнесийн арга зүйн болон зөвлөн туслах менторинг үйлчилгээ (бүтээгдэхүүн хөгжүүлэлт, сайжруулалт, менежментийн чиглэлээр)-нээс бүрдэнэ.

5.3.2. Зээлийн дараах бизнес хөгжлийн сургалтын үргэлжлэх хугацаа нь 7 хоног, нийт 50-иас доошгүй цагийн хөтөлбөртэй байна. Бизнесийн зөвлөн туслах үйлчилгээ 20-30 цагийн хугацаатай байх ба жижиг зээл авсан иргэний онцлог, хэрэгцээнд нийцсэн байна.

5.3.3. Жижиг зээлийн төслийг урьдчилан шалгаруулах ажлын хэсэг (4.2.5-д заасан) зээлийн дараах санхүүгийн бус үйлчилгээг хэрэгжүүлэх мэргэшсэн байгууллагыг тодорхой шаардлага, шалгуураар ил тод, нээлттэй сонгон шалгаруулж, гэрээ байгуулан, гэрээний биелэлтэд хяналт тавьж, дүгнэж ажиллана.

5.3.4. Аймаг, дүүргийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллага шалгаруулалтын талаарх дэлгэрэнгүй мэдээллийг ажлын хэсгийн шийдвэр гарснаас хойш ажлын 5 хоногт багтаан байгууллагын цахим хуудас, мэдээллийн самбар болон бусад мэдээллийн хэрэгслээр олон нийтэд ил тод мэдээлнэ.

5.3.5. Зээлийн дараах санхүүгийн бус дэмжлэгийг Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын сайдын тушаалаар баталсан зардлын жишгийг баримтлан хэрэгжүүлнэ.

5.3.6. Аймаг, дүүргийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллага болон санхүүгийн бус үйлчилгээ үзүүлэх байгууллага зээл авсан иргэний санхүүгийн бус үйлчилгээний хэрэгцээг уг иргэнтэй хамтран тодорхойлсны үндсэн дээр З сарын хугацаатай гурван талт гэрээ байгуулж, хэрэгжилтийг хангаж ажиллана.

⁶ Засгийн газрын 2016 оны 276 дугаар тогтоолоор баталж, 2018 оны 70 дугаар тогтоолоор нэмэлт, өөрчлөлт оруулсан “Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас жижиг зээл олгох, түүнд батлан даалт гаргах, хүүг нөхөн төлөх, санхүүгийн дэмжлэг үзүүлэх журам”

5.3.7. Зээлийн дараах санхүүгийн бус үйлчилгээ үзүүлэх байгууллага зээл авсан иргэний хэрэгжүүлж буй төслийн байгаль орчин, хүний эрүүл мэндэд учруулж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг хязгаарлаж, бууруулж буй байдалд хяналт тавьж, зөвлөгөө өгч ажиллана.

5.3.8. Аймаг, дүүргийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллага зээл авсан иргэдэд бие биеэсээ суралцах, туршлагаа хуваалцах, бизнес харилцаа холбоо тогтоох, үйлдвэрлэлийн дэвшилтэй технологи, санаачилгын талаар мэдээлэл түгээх, бичил бизнес эрхлэгчдийн клуб байгуулах зэрэг үйл ажиллагааг зохион байгуулна. Ийм үйл ажиллагааны зардалд зээлийн дараах санхүүгийн бус үйлчилгээний тухайн жилийн төсвийн 3.0 хүртэлх хувийг зарцуулж болно.

5.3.9. Аймаг, дүүргийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллага зээл авсан иргэдийн үйлдвэрлэсэн бараа, бүтээгдэхүүнийг сурталчлах, борлуулах, түншлэлийн харилцаа холбоог өргөжүүлэхэд чиглэсэн үзэсгэлэн, яармаг зэрэг үйл ажиллагааг хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих бусад хөтөлбөрүүдтэй уялдуулан зохион байгуулна.

Зургаа. Зорилтот бүлгийн иргэдийн тогтвортой хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих орон нутгийн санаачилгын төсөл

6.1. Зорилтот бүлгийн иргэдийн тогтвортой хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих орон нутгийн санаачилгын төсөл (цаашид орон нутгийн санаачилгын төсөл гэх) нь хөдөлмөр эрхлэлтийн үйлчилгээний шинэлэг хэлбэр, арга хэмжээг турших замаар хот суурин газрын ажилгүйдлийг бууруулах, албан бус хэвшилд ажиллаж буй иргэдийн тогтвортой ажил эрхлэлт, амьжиргааг дэмжих зорилготой. Төслийг аймаг, нийслэл, дүүргийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллага санаачлан боловсруулж, хэрэгжүүлнэ.

6.2. Орон нутгийн санаачилгын төслийг 2 жил хүртэлх хугацаанд хэрэгжүүлэх ба нэг төсөлд 150.0 хүртэлх сая төгрөгийн санхүүгийн дэмжлэг олгоно. Тухайн аймаг орон нутгийн хөгжлийн сан⁷ болон бусад эх үүсвэрээс нэмэлт санхүүжилт гаргаж болно.

6.3. Орон нутгийн санаачилгын төсөлд ажилгүй иргэн, ажил олоход хүндрэлтэй иргэн, хувиараа хөдөлмөр эрхлэгчийг хамруулна. Орон нутгийн хөдөлмөр эрхлэлт, ажилгүйдлийн бодит нөхцөл, шинж байдал, хөдөлмөрийн зэх зээлийн эрэлт, нийлүүлэлтийн хүчин зүйлийг харгалзан тухайн орон нутаг төслийн зорилтот бүлгээ тодорхойлно.

6.4. Орон нутгийн санаачилгын төслийг хөдөлмөр эрхлэлтийн салбарт баримталж буй бодлого, орон нутгийн хөгжлийн зорилт, тэргүүлэх чиглэлтэй уялдуулан, хөдөлмөрийн зах зээлийн эрэлт, нийлүүлэлтийн бодит судалгаа, шинжилгээнд үндэслэн дараах чиглэлээр хэрэгжүүлж болно. Үүнд:

6.4.1. Хөдөлмөр зуучлалын дагуу анх удаа ажилд орсон иргэн, ажилгүйдэлд өртөж болзошгүй болон ажил олоход хүндрэлтэй иргэн ажилд зуучлуулан ажлын байраар хангагдсан бол уг иргэн болон тухайн иргэнийг ажлын байраар хангаж байгаа ажил олгогчид тодорхой хугацааны турш зөвлөн туслах үйлчилгээ үзүүлэх замаар тогтвортой хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих,

6.4.2. Их, дээд болон мэргэжлийн боловсрол, сургалтын байгууллагыг төгссөн, бүртгэлтэй ажилгүй залуучуудын мэргэжил, ур чадварыг дээшлүүлэх, ажлын туршлагыг нь нэмэгдүүлэх, ажил олгогчид таниулан, зуучлах арга хэмжээ,

⁷ Төсвийн тухай хуулийн 60 дугаар зүйл.

6.4.3. Хот суурин газарт амьдардаг, ажил хийгээгүй, сургууль, боловсролын үйлчилгээнд хамрагдаагүй, ажил хайгаагүй буюу идэвхгүй байгаа 25 хүртэлх насны залуучуудын нийгэмшил, ур чадвар, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжсэн арга хэмжээ,

6.4.4. Эмэгтэйчүүдийн хөдөлмөр эрхлэлтийг нэмэгдүүлэхэд тусгайлан анхаарсан арга хэмжээ,

6.4.5. ХЭДС-аас хэрэгжүүлж буй бусад хөтөлбөрийн хүрээнд санхүүгийн дэмжлэг, жижиг зээл, сургалтын арга хэмжээнд хамрагдаж байгаагүй өрхийн аж ахуй, бичил үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэгчдийг ур чадвар олгох богино хугацааны практик сургалтад хамруулах, эрхэлж буй үйлдвэрлэл, үйлчилгээний чанар, бүтээмжийг дээшлүүлэх, орлогыг нь нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн арга хэмжээ,

6.4.6. Албан бус хэлбэрээр ажил, үйлчилгээ эрхэлж буй иргэдийг зохион байгуулалтад оруулах, шаардлагатай мэдлэг, мэдээлэл, ур чадвар олгох замаар тэдний үйл ажиллагааг сайжруулах, албан бус хэвшил дэх тогтвортой, орлого багатай, баталгаа муутай ажил эрхлэлтийг илүү тогтвортой, баталгаатай ажил эрхлэлтэд шилжүүлэхийг дэмжсэн арга хэмжээ,

6.4.7. Зохих мэдлэг, мэдээлэл, ур чадвар олгох замаар өрхийн аж ахуй, бичил бизнес эрхлэгчдийг тухайн орон нутагт хөгжиж буй нийлүүлэлт, өргийн сүлжээнд холбох, орлогыг нь нэмэгдүүлэхэд чиглэсэн арга хэмжээ,

6.4.8. Тухайн орон нутгийн хүн амын ажилгүй, ажил эрхлэхийг хүсэж буй бусад бүлэгт чиглэсэн, хуульд нийцүүлэн хэрэгжүүлэх бусад арга хэмжээ.

6.5. Аймаг, нийслэл, дүүргийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллага төсөл санаачлан боловсруулж, хэрэгжүүлэхдээ дараах зарчмыг баримтална. Үүнд:

6.5.1. Судалгаа, мэдээлэл, дүн шинжилгээнд үндэслэж төлөвлөсөн, бодит үр дүнг баримжаалсан, үр дүнг тооцох боломжтой байх,

6.5.2. Засгийн газрын хөдөлмөр эрхлэлтийн салбарт баримталж буй бодлогын зорилтууд болон тухайн орон нутгийг хөгжүүлэх урт болон богино хугацааны зорилт, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих бодлого, тэргүүлэх чиглэлтэй уялдуулах,

6.5.3. Холбогдох салбар, ажил олгогч, иргэд, төрийн бус байгууллагын үр дүн баримжаалсан хамтын ажиллагааг хангах, бэхжүүлэх,

6.5.4. Ажил олгогчид болон иргэдийн идэвхтэй оролцоог хангах,

6.5.5. Харилцан уялдаатай, үр нөлөөтэй үйл ажиллагаа хэрэгжүүлэх,

6.5.6. Хөдөлмөр эрхлэлтийн үйлчилгээ, бусад арга хэмжээнүүдтэй уялдуулах,

6.5.7. Ил тод, шударга байдлыг хангаж ажиллах.

6.6. Аймаг, нийслэл, дүүргийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагаас санаачлан боловсруулсан төслийг Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний ерөнхий газар тодорхой шалгуурын дагуу холбогдох хууль, тогтоомжид нийцүүлэн сонгон шалгаруулж, гэрээ⁸ байгуулан санхүүжүүлэх ба төслийн хэрэгжилт, үр дүнд хяналт тавьж ажиллана.

6.7. Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний ерөнхий газар орон нутгийн санаачилгын төслөөр туршигдсан үр нөлөөтэй, сайн туршлага болох арга

⁸ Орон нутгийн санаачилгын төсөл хэрэгжүүлэх тухай гэрээг Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний ерөнхий газрын дарга болон тухайн орон нутгийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагын дарга байгуулна.

хэмжээнүүдийг түгээн дэлгэрүүлэх үйл ажиллагааг аймаг, нийслэл, дүүргийн хөдөлмөр эрхлэлтийн байгууллагуудын дунд зохион байгуулж болно. Энэ арга хэмжээнд зориулж нийт орон нутгийн санаачилгын төслийн санхүүжилтэд тухайн жилд төсөвлөсөн хөрөнгийн 3 хүртэлх хувийг зарцуулж болно.

Долоо. Хөтөлбөрийн хяналт, үнэлгээ

7.1. Хөтөлбөрийг хянаж, үнэлэхэд Хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжих сангаас санхүүжүүлэн хэрэгжүүлж буй бусад хөтөлбөрүүдийн адил Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын яамны хүрээнд баримтлах хяналт, үнэлгээ, тайлагналтын журмыг мөрдөхийн зэрэгцээ мэдээлэл, тайланг цахимаар хүлээж авах ажиллагаа, хөтөлбөрийн үр дүн, нөлөөллийг тодорхойлох судалгаа зэрэг хяналт, үнэлгээний шинэлэг хэлбэр, арга хэрэгслийг ашиглана.

7.2. Хөтөлбөрийн үр дүнг хянаж, үнэлэхдээ захиргааны журмаар тогтмол давтамжтай цуглуулах тоо мэдээ, хөтөлбөрийн хэрэгжилттэй газар дээр нь танилцаж цуглуулсан чанарын мэдээ, хөндлөнгийн мөшгөх судалгаа, үр шим хүртэгчдийн сэтгэл ханамжийн судалгаа, нөлөөллийн үнэлгээ зэрэг арга хэрэгслийг ашиглана.

7.3. Хөтөлбөрт тусгагдсан арга хэмжээг хэрэгжүүлэхэд оролцогч талуудын ашиглах бүртгэл мэдээлэл, үйл ажиллагааны явцын хяналт, тайлангийн маягуудаар цуглуулах тоо мэдээ нь хөтөлбөрийн хяналт, үнэлгээний чухал эх сурвалж болно. Иймд тэдгээр маягтыг боловсруулахдаа мэдээллийн иж бүрэн байдал, харилцан уялдаатай, ашиглахад хялбар, дөхөм байдалд онцгой анхаарна. Холбогдох маягуудыг Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний ерөнхий газар боловсруулж, батална. Бүртгэл мэдээлэл, үйл ажиллагааны явцын хяналтын мэдээ, тайланг хөтөлбөрт оролцогч талуудаас цахим болон биет хэлбэрээр хүлээж авна.

7.4. Үр шим хүртэгчдийн сэтгэл ханамжийн судалгааг бичил бизнес эрхлэгчдийг дэмжих зээлийн дараах санхүүгийн бус үйлчилгээнд хамрагдсан иргэдээс авах бөгөөд судалгааны үр дүнг тайлагнахын зэрэгцээ үйл ажиллагааны чанар, үр дүнг сайжруулахад ашиглана.

7.5. Бичил бизнес эрхлэгчдийг дэмжих үйлчилгээнд хамрагдсан зээлдэгчдийн мөшгөх судалгааг зээл авснаас хойш 6 сарын дараа хэрэгжүүлнэ⁹. Мөшгөх судалгааг холбогдох аргачлалын дагуу судалгааны мэргэшсэн байгууллагаар гүйцэтгүүлнэ.

7.6. Үйлчлүүлэгчээс сэтгэл ханамжийн судалгаа авах, хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд оролцогч талуудаас бүртгэл мэдээлэл, үйл ажиллагааны явцын хяналт, тайлангийн мэдээллийг цахим хэлбэрээр авах техникийн боломжийг бүрдүүлэх ажлыг Хөдөлмөр, халамжийн үйлчилгээний ерөнхий газар хариуцан зохион байгуулна.

7.7. Хөтөлбөрийн үр дүн, нөлөөллийг тодорхойлох үнэлгээний аргачлалыг боловсруулахад Хөдөлмөр, нийгмийн хамгааллын судалгааны институт оролцох бөгөөд нөлөөллийн үнэлгээг¹⁰ хараат бус, мэргэшсэн судалгааны байгууллагаар гүйцэтгүүлнэ.

⁹ Мөшгөх судалгаа нь тухайн арга хэмжээнээс хойш тодорхой хугацааны дараа үр шим хүртэгчдийн нөхцөл байдалд ямар өөрчлөлт гарсныг судална (жишээ нь, хөдөлмөр эрхлэлтийн байдал, ашиг орлого, бизнесийн тогтвортой байдал, хэрэглээнд гарсан өөрчлөлт).

¹⁰ Нөлөөллийн үнэлгээ нь үр шим хүртэгчдэд гарсан өөрчлөлтэд тухайн арга хэмжээ хэр нөлөөлж чадсаныг судална.

7.8. Хөтөлбөрийн үр дүн, нөлөөллийг үнэлэхэд дараах шалгуур үзүүлэлтийг ашиглана. Үүнд:

7.8.1. Бичил бизнес эрхлэгчдийг дэмжих арга хэмжээний үр дүнгийн шалгуур үзүүлэлтүүд:

7.8.1.1. Жижиг зээл авсан иргэдийн тоо, хүйсээр,

7.8.1.2. Нийт олгогдсон жижиг зээлийн хэмжээ,

7.8.1.3. Жижиг зээл авснаас хойш наад зах нь б сарын хугацаанд аж ахуйн үйл ажиллагаагаа тогтвортой эрхэлсэн иргэдийн нийт зээлд хамрагдсан иргэдийн тоонд эзлэх хувь (60 хувиас доошгүй), хүйсээр,

7.8.1.4. Зээлийн дараах санхүүгийн бус үйлчилгээнд хамрагдсан иргэдийн сэтгэл ханамжийн байдал (сэтгэл ханамжтай иргэдийн тоо 60 хувиас доошгүй).

7.8.2. Орон нутгийн санаачилгын төслийн үр дүнгийн шалгуур үзүүлэлтүүд¹¹:

7.8.2.1. Дэмжигдэж хэрэгжсэн орон нутгийн санаачилгын төслийн тоо (11-оос доошгүй),

7.8.2.2. Төсөлд хамрагдсан нийт иргэдийн тоо, хүйсээр,

7.8.2.3. Зуучлалын дараах зөвлөгөө, дэмжих үйлчилгээ авсан нийт зорилтот иргэдийн тоо, хүйсээр, (хөдөлмөр зуучлалын дагуу анх удаа ажилд орсон иргэн, өмнө нь ажилд зуучлуулсан ч ажлаасаа халагдсан эсвэл ажлаа орхисон иргэн, ажил олоход хүндрэлтэй байсан иргэн); мөн эдгээр иргэдийн нийт тоонд эзлэх ажилд зуучлуулснаасаа хойш 4-өөс доошгүй сарын турш ажлаасаа халагдаагүй, ажлаа орхиогүй иргэдийн эзлэх хувь (70-аас доошгүй хувь), хүйсээр;

7.8.2.4. Нийгэмшүүлэх, ур чадвар олгох болон ажил олгогчид таниулах, ажилд зуучлахад чиглэсэн арга хэмжээ, үйлчилгээнд хамрагдсан их дээд, мэргэжлийн боловсролын сургуулийг төгсөгч, ажил хайгаагүй болон бүртгэлтэй ажилгүй залуучуудын (15-25 насны) тоо, хүйсээр; мөн эдгээр залуучуудаас ажлын байранд зуучлагдаж, наад зах нь 4-өөс доошгүй сар ажилласан залуучуудын эзлэх хувь (60-аас доошгүй хувь), хүйсээр;

7.8.2.5. Нийгэмшил, ур чадвар, хөдөлмөр эрхлэлтийг дэмжсэн арга хэмжээнд хамрагдсан ажил хийгээгүй, сургууль, боловсролын үйлчилгээнд хамрагдаагүй, ажил хайгаагүй буюу идэвхгүй байсан 15-25 хүртэлх насны залуучуудын тоо, хүйсээр;

7.8.2.6. Эмэгтэйчүүдийн ажил эрхлэлтийг нэмэгдүүлэхэд тусгайлан анхаарсан арга хэмжээнд хамрагдсан эмэгтэйчүүдийн тоо, арга хэмжээний үр дүнд ажилтай, орлоготой болсон эмэгтэйчүүдийн эзлэх хувь (70-аас доошгүй хувь);

7.8.2.7. Ур чадварын богино хугацааны сургалтад хамрагдсан өрхийн аж ахуй эсвэл бичил үйлдвэрлэл, үйлчилгээ эрхлэгч (ХЭДС-аас хэрэгжүүлж буй бусад хөтөлбөрийн хүрээнд санхүүгийн дэмжлэг, жижиг зээл, сургалтын арга хэмжээнд хамрагдаж байгаагүй) иргэдийн тоо, хүйсээр; үүнээс сургалтаас хойш 3 сар өнгөрсны дараах байдлаар үйлдвэрлэл, үйлчилгээнийх нь чанар, бүтээмж сайжирсан, эсвэл орлого нь мэдэгдэхүйц нэмэгдсэн гэж үзэж буй иргэдийн эзлэх хувь (70-аас доошгүй хувь), хүйсээр;

7.8.2.8. Албан бус хөдөлмөр эрхлэгчдийг зохион байгуулалтад оруулах, ур чадварыг нь нэмэгдүүлэх, тэдний үйлчилгээний стандартыг сайжруулахад чиглэсэн

¹¹ Эдгээр үзүүлэлтүүд аймаг, нийслэл, дүүргүүдээс санаачилсан төслийн стратеги, төлөвлөсөн арга хэмжээнээс хамаарна.

сургалт, бусад шаардлагатай арга хэмжээнд хамрагдсан иргэдийн тоо, хүйсээр; эдгээр иргэдээс сургалт, арга хэмжээ дууссанаас хойш З сар өнгөрсний дараах байдлаар илүү тогтвортой, зохион байгуулалттай хэлбэрээр хөдөлмөр эрхэлдэг болсон гэж дүгнэж байгаа иргэдийн эзлэх хувь (60-аас доошгүй хувь), хүйсээр;

7.8.2.9. Нийлүүлэлт/өртгийн сүлжээнд холбож орлогыг нь нэмэгдүүлэх сургалт, арга хэмжээнд хамрагдсан бичил бизнес эрхлэгчдийн тоо, хүйсээр; мөн эдгээр иргэдийн дунд эзлэх өртгийн сүлжээнд бодитой холбогдсон иргэдийн хувь, хүйсээр (60-аас доошгүй хувь).

---ooOoo---